

U Dalmaciji je bilo među intelektualcima Hrvatima velikih razlika i u kulturnim i u političkim i u vjerskim pitanjima. Ali s obzirom na borbu sa autonomašima (Talijanima) i kasnije sa Srbima, oni su svi morali biti okupljeni u narodnoj stranci. Tako se je dogodilo da su u toj stranci liberalniji svjetovnjaci morali popuštati konservativnijim svećenicima.

Kad se koji od liberalaca izdvojio iz te sredine i došao pod drugi utjecaj, onda se je vidjelo, kolike su bile te razlike. To je n. pr. slučaj sa Nodilom: »Ti i ja — piše Nodilo Pavlinoviću — odavna zakrenuli svaki svojim putem. Mi smo sada rastavljeni čitavim dugim odjelitim razvićem svojih osjećaja o vjeri i svojih misli o pravoj težnji i sreći narodnoj...«¹¹⁾

III.

Ali tko se naročito istakao u ono doba odvojenosti svojih nazora od vodećih intelektualaca, to je bio Antun Starčević. Ne samo da se on odvajao od ostalih u svojim gledanjima, nego je i poveo odlučnu političku borbu protiv »Slavoserba«.

»Slavoserbi« sa gledišta Starčevićeva jesu svi oni, koji traže savez katoličanstva i pravoslavlja u borbi protiv revolucionarnih ideja zapada, u borbi protiv kulturnog, političkog i ekonomskog liberalizma i demokracije. Starčević se oduševljava za ideju francuske revolucije. Potpuno protivno od »Slavoserba« Starčević tvrdi: »Sve što Francezka

¹¹⁾ Ibid.